

16. 4. 2003

ID: 21594

Vada odvolacího řízení

Vychází-li odvolací soud z jiných skutkových zjištění, než soud prvního stupně, aniž postupuje podle § 213 odst. 2 o. s. ř. a sám opakuje rozhodný důkaz, na němž soud prvního stupně svá zjištění založil, trpí odvolací řízení vadou, která může mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř.].

Vychází-li odvolací soud z jiných skutkových zjištění, než soud prvního stupně, aniž postupuje podle § 213 odst. 2 o. s. ř. a sám opakuje rozhodný důkaz, na němž soud prvního stupně svá zjištění založil, trpí odvolací řízení vadou, která může mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř.].

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 1/2001, ze dne 17.10.2002)

Nejvyšší soud České republiky v právní věci žalobce M. P., zast. , advokátem, proti žalované PhDr. O. K., zast. Mgr. J. F., advokátkou, o zaplacení 863.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 6 C 171/96, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2000, č. j. 15 Co 37/99-107, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2000 č. j. 15 Co 37/99-107 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 29. 6. 2000, č. j. 15 Co 37/99-107 změnil rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 4. 9. 1998, č.j. 6 C 171/96-52 tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 863.000,- Kč s úroky z prodlení. Odvolací soud dále rozhodl o nákladech řízení.

Jak uvedl soud druhého stupně v odůvodnění svého rozsudku, žalobce se domáhal zaplacení žalované částky z titulu kupní smlouvy na prodej vlasového přípravku „H.“ v množství 86.300 ks za cenu 10,- Kč. Žalovaná existenci této kupní smlouvy popřela a namítala, že uvedené přípravky byly vkladem žalobce do sdružení s názvem „PhDr. O. K.“.

Po doplnění dokazování listinami a zopakování výsledků účastníků a svědků, dospěl odvolací soud k závěru, že žalobce prokázal existenci příslušné kupní smlouvy, na základě které vznikla žalované povinnost zaplatit žalovanou částku. Krajský soud vyšel zejména z výpovědi Ing. K. H. a žalobce a dále z listinných důkazů - faktury č. ... a listiny ze dne 3. 1. 1995 označené jako „uznání pohledávek“, ve které žalovaná potvrdila existenci pohledávky žalobce vyúčtované touto fakturou.

Podle odvolacího soudu dokazuje existenci kupní smlouvy nepřímou i skutečností, že ve smlouvě o sdružení „PhDr. K.“ není předpokládána vkladová povinnost členů tohoto sdružení.

Odvolací soud se dále zabýval tím, zda žalovaná v rámci daného smluvního vztahu jednala jako samostatný podnikatelský subjekt vlastním jménem na svůj účet, nebo zda předmětné zboží kupovala s tím, že je určeno pro činnost sdružení.

Soud dospěl k závěru, že zboží bylo prodáváno v rámci činnosti sdružení „PhDr. K.“ a zisk z realizovaného prodeje byl určen k dalšímu využití v rámci tohoto sdružení. Pokud žalovaná kupovala zboží za částku 863.000,- Kč, šlo o jednání realizované ve prospěch a na účet sdružení a stejnou povahu má rovněž závazek, který tímto jednáním žalované vznikl.

Platnosti smlouvy se podle odvolacího soudu nijak nedotýká skutečnost, že sám žalobce je jedním z členů sdružení „PhDr. K.“. Nelze vyloučit možnost vzniku závazkového vztahu mezi fyzickými osobami, v rámci něhož jedna ze stran jedná svým jménem a na vlastní účet a druhá strana svým jménem, ve prospěch a na účet sdružení, jehož členy jsou obě smluvní strany. Nelze dospět k závěru, že došlo k zániku závazku splynutím dle § 574 obč. zák., když tato skutečnost nalezne svého odrazu pouze v rámci případného vypořádání sdružení.

Ve vztahu k aktivní legitimaci žalobce k uplatnění nároku na úhradu kupní ceny krajský soud konstatoval, že není rozhodující, zda žalobce jednal při prodeji svým jménem na vlastní účet (což má soud za prokázané) či ve prospěch sdružení s názvem „M. P. – SM M.“. Ani případné jednání v rámci činnosti tohoto sdružení by na věcné legitimaci žalobce nemohlo nic změnit.

Krajský soud proto změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci žalovanou částku včetně příslušenství.

Včas podaným dovoláním napadla žalovaná rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu. Přípustnost dovolání žalovaná opírá o ust. § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a podává je z důvodů uvedených v § 241 odst. 3 písm. b), c) a d) o. s. ř., ve znění účinném do 31.12.2000, (dále jen „o. s. ř.“).

Ve svém dovolání žalovaná zejména zpochybnila závěr krajského soudu, podle kterého žalobce dodal žalované zboží v hodnotě 863.000,- Kč (86 300 kusů přípravku H. za cenu 10,- Kč za kus). K tomuto závěru dospěl odvolací soud na celkem třech jednáních, která trvala neúměrně dlouho. Doplnění dokazování a jeho opakování spočívalo v tom, že soud znovu vyslechl účastníky řízení a svědky ing. H., ing. N. a p. O. Soud přitom nevzal v úvahu skutečnost, že žalobce i ing. H. vypovídali jinak, než před soudem prvního stupně i před řízením ve věci 18 C 94/96, což zpochybňuje jejich věrohodnost.

Ve smlouvě o sdružení se o vkladech účastníků sdružení sice výslovně nehovoří, ovšem ve věci 18 C 94/96 ing. H., ing. N. i p. O. o vkladech vypovídali. Poskytnutí vkladů po uzavření smlouvy o sdružení je možné i bez toho, že by smlouva o sdružení takovou vkladovou povinnost předpokládala a neodporuje žádnému kogentnímu předpisu občanského zákoníku. Kromě toho byl vklad nutným předpokladem pro vznik sdružení „PhDr. O. K.“.

Pokud krajský soud provedl nebo hodnotil jen některé důkazy (např. neopakoval výslech bývalé účetní sdružení), nehodnotil některé právně významné a skutkově významné okolnosti případu a

nahradil je vlastním doplněním dokazování, odepřel žalované přezkum těchto nových skutkových zjištění. Soud nedodržel postup upravený v § 213 odst. 2 o. s. ř., čímž porušil zásadu dvouinstančnosti řízení a odňal žalované právo na spravedlivý proces.

Postup odvolacího soudu je tak zatížen vadou ve smyslu § 241 odst. 3 písm. b) o. s. ř., současně jeho rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování a je tedy zatíženo vadou ve smyslu § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř.

Dle žalované krajský soud dále nesprávně právně zhodnotil otázku aktivní legitimace žalobce. V době tvrzeného nabytí přípravek H. byl přípravek ve spoluvlastnictví účastníků sdružení SM M. (žalobce, ing. N. a ing. K.). Žalobce byl proto oprávněn jen k žalobě ve výši odpovídající jeho podílu na přípravku H.

Dovolatelka proto navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V podání doručeném dovolacímu soudu dne 25. 9. 2000 (a doplněném podáním doručeným dne 1. 6. 2001) dále navrhla, aby dovolací soud odložil vykonatelnost dovoláním napadeného rozhodnutí.

Žalobce se k dovolání žalované - jak vyplývá ze spisu - nevyjádřil.

Podle bodu 17., hlavy I, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. lednem 2001). Dovolání žalované se proto projedná a rozhodne podle dosavadních předpisů, tj. podle občanského soudního řádu ve znění platném do 31.12. 2000.

Nejvyšší soud posoudil dovolání žalované podle ust. § 240 odst. 1 a § 241 odst. 1, 2 o. s. ř. a konstatoval, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou, obsahuje zákonem stanovené náležitosti, dovolatelka je řádně zastoupena advokátkou a jí bylo dovolání též sepsáno.

Dovolání je přípustné podle § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a je také důvodné.

Z dovolání vyplývá, že žalovaná spatřuje jinou vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [dle § 241 odst. 3 písm. b) o. s. ř.], konkrétně v tom, že odvolací soud založil svá skutková zjištění na nových výpovědích svědků a novém listinném důkazu, čímž odňal účastníku právo domáhat se přezkoumání skutkových zjištění ovlivňujících právní závěr soudu. Za vadu řízení považuje dovolatelka také skutečnost, že krajský soud neopakoval výslech bývalé účetní sdružení (D. D.), z něhož okresní soud vycházel. V návrhu na odložení vykonatelnosti k tomu žalovaná dále uvedla, že postup soudu je v rozporu s ustanovením § 213 odst. 2 o. s. ř.

Dovolací soud po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu z hlediska uvedeného dovolacího důvodu dospěl k závěru, že řízení je jinou vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř.), skutečně postiženo, a to konkrétně pokud jde o postup soudu ve vztahu ke zjištěním učiněným soudem prvního stupně.

System plné apelace platný do 31.12.2000 se v úpravě odvolacího řízení v civilním procesu projevuje i tím, že odvolací soud není vázán skutkovým stavem, jak jej zjistil soud prvního stupně a může případně dokazování doplnit, nejde - li o rozsáhlejší doplnění a lze - li je provést bez průtahů (§ 213 odst. 2 o. s. ř.).

To umožňuje odvolacímu soudu, aby na základě doplněného dokazování mohl dojít k vlastnímu zjištění skutkového stavu, které může být odchylné od skutkového zjištění, které učinil soud prvního stupně. Jestliže má odvolací soud pochybnost o správnosti skutkových závěrů soudu prvního stupně nebo považuje za významnou určitou okolnost, může za splnění předpokladů § 213 odst. 2 o. s. ř. provést potřebné důkazy sám, a po jejich zhodnocení učinit vlastní skutková zjištění. Je však nepřijatelné, aby ke svým odlišným skutkovým zjištěním dospěl na základě pouhého přehodnocení důkazů provedených soudem prvního stupně, aniž by se sám opakoval, či dokonce úplného ignorování hlavních důkazů provedených soudem prvního stupně.

V dané věci dospěl odvolací soud k odlišnému skutkovému závěru než soud prvního stupně, aniž by zopakoval důkaz výpovědi svědkyně D. D. Okresní soud přitom (po mimořádně podrobném výslechu) považoval výpověď této svědkyně za jeden z klíčových důkazů o neexistenci kupní smlouvy mezi žalobcem a žalovanou. Jak důležitá byla výpověď D. D. pro skutkové závěry soudu prvního stupně vyplývá z odůvodnění rozsudku, kde je výpověď opakovaně zmiňována ve více souvislostech v podstatě u každého skutkového závěru.

Na základě zjištění z této svědecké výpovědi okresní soud mj. hodnotil i jiné důkazy (např. věrohodnost výpovědi svědkyně Němčíkové, která jako jediná potvrzovala uzavření kupní smlouvy mezi žalobcem a žalovanou) a uzavřel, že nebylo prokázáno uzavření kupní smlouvy mezi žalobcem a žalovanou.

Vycházel - li tedy odvolací soud z jiných skutkových zjištění, než soud prvního stupně, aniž by postupoval podle § 213 odst. 2 o. s. ř. a sám opakoval rozhodný důkaz, na němž soud prvního stupně svá zjištění založil (důkaz výslechem bývalé účetní sdružení), trpí odvolací řízení vadou, která může mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř.].

Nejvyšší soud proto napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 243b odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. zrušil a - aniž by se zabýval dalšími námitkami uplatněnými v dovolání - věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta první o. s. ř.).

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)